

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
شابک:
وضعیت فهرست نویسی:
پادداشت:
موضوع:
موضوع:
شناسه افزوده:
شناسه افزوده:
رده بندی کنگره:
رده بندی دیجیتی:
شهره کتابشناسی ملی:

ابوت، اچ. پورتر، ۱۹۴۰ - م.
سواد روایت / نویسنده اچ پورتر ابوت؛ ترجمه‌ی رویا پورآذر، نیا م. اشرف.
تهران - نشر اطراق، ۱۳۹۷.
۴۲۲ ص.
۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۱۹-۰۰-۹
فیبا

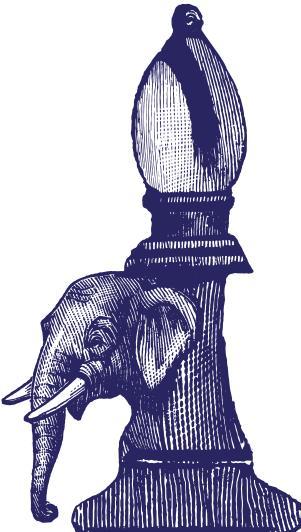
عنوان اصلی : The Cambridge Introduction to Narrative, 2nd ed, 2008

روایتگری
دانستان نویسی
پورآذر، رُؤیا، - ۱۳۴۳ ، مترجم
مهدی‌زاده اشرفی، نیا ، ۱۳۶۴ - ، مترجم
PN ۳۲۸۳/ر۹۹۱۲ ۱۳۹۷
۸۰۸
۴۷۹۲۰۲۰

سواد روایت

اح. پورنابوت

رویاپوراذر | نیما م. اشرفی

سجاد روایت

اچ. پورترابوت

رویاپورآذر | یهام. اشرفی

ویرایش: محمد رضا پور
صفحه آرایی: کارگاه نشر اطراف
طراح جلد: حمید قدسی
ناظر چاپ: محمد حسین دوست محمدی
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۱۹-۰-۹
چاپ اول: ۱۳۹۷، ۱۰۰۰ نسخه

همی حقوق چاپ و نشر این اثر برای «نشر اطراف» محفوظ است.
هرگونه تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمی از آن به هر شکل و شیوه
(چاپ، کپی، صوی، تصویری، الکترونیک) بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است.

تهران، خیابان گل نبی، خیابان شمید ناطق نوری، کوی رضاییگ، پلاک ۹.

تلفن: ۲۲۸۵۵۲۴۷

Atraf.ir

Email: atrafpub@gmail.com

☞ @atrafpublishing

به طیبه جلال پور بارفروش
روایتگر مهر و امید
م. اشرفی

به همهی روایت دوستان
رویا پور آفر

پروفسور دیوید هرمن

روایت‌پژوه معاصر

با این‌که کتاب اچ. پورترابوت را بهترین نقطه‌ی شروع برای آشنایی با روایت می‌دانند، هیچ‌کدام از مسائل مهم تحلیل داستان در این پژوهش از قلم نیفتاده و طرح جدیدترین مباحث معاصر، این اثر را به کتابی تأثیرگذار در حوزه‌ی پژوهش‌های روایی تبدیل کرده است.

(*The Cambridge Introduction to Narrative*) سواد روایت کتاب خردمندانه و بسیار خوش‌خوانی است که ساختار منظم و سبک درخشناسنده را ارائه‌ی مطالب علمی و معتبر آن را برای طیف وسیعی از مخاطبان دوست‌دار روایت فهمیدنی می‌کند.

فهرست

فصل اول: روایت و زندگی

جهان‌شمولی روایت	۲۴
روایت و زمان	۲۷
ادراک روایی	۳۱

فصل دوم: تعریف روایت

شرط‌های لازم	۴۰
قصه و گفتمان روایی	۴۵
واسطه‌مندی (برساختن) قصه	۵۲
رخدادهای سازنده و رخدادهای مکمل	۵۶
روایتمندی	۵۹

فصل سوم: مرزهای روایت

روایت قاب	۶۶
پیرامون‌ها	۷۰
مرزهای خارجی روایت	۷۲
روایت آبرمنتنی	۷۳
این روایت است یا خود زندگی؟	۷۷

فصل چهارم: قدرت بلاغی روایت

درباره‌ی قدرت بلاغی روایت	۸۶
علیت	۸۸
بهنجارسازی	۹۳
آبرپی‌رنگ‌ها	۹۶
قدرت بلاغی روایت در عمل	۱۰۲

فصل پنجم: فرجام

کشمکش یا جدال	۱۱۲
فرجام و پایان‌بندی	۱۱۴
فرجام، تعلیق و غافل‌گیری	۱۱۵
فرجام در ساحت انتظارات	۱۱۶
فرجام در ساحت پرسش‌ها	۱۲۱
غیاب فرجام	۱۲۳

فصل ششم: روایتگری

توضیحی مختصر درباره‌ی تفسیر	۱۳۲
راوی	۱۳۳

زبان تمثیلی	۲۱۵
شکاف‌ها	۲۱۸
کانونمندسازی	۲۲۲
محدودیت‌های بازار	۲۲۵

فصل دهم: شخصیت و «خود» در روایت

شخصیت در برابر سیر و قایع	۲۳۵
شخصیت‌های ساده و پیچیده	۲۳۹
شخصیت‌ها می‌توانند واقعی باشند؟	۲۴۱
تیپ‌ها	۲۴۳
خودزنگی‌نامه	۲۴۷
نوشن زندگی به مثابه کنشی اجرایی	۲۵۲

فصل یازدهم: روایت و حقیقت

داستان و ناداستان	۲۵۸
از کجا بفهمیم با داستان سروکار داریم یا ناداستان؟	۲۶۳
واقعیت تاریخی در داستان	۲۶۷
حقیقت داستان	۲۷۳

فصل دوازدهم: دنیاهای روایی

فضای روایی	۲۸۶
ذهن و دنیای داستان	۲۹۵
دنیاهای چندگانه: روایت‌های انشعابی	۲۹۹
دنیاهای چندگانه: روایت پریشی	۳۰۲

فصل سیزدهم: پیکار روایت‌ها

شبکه‌ی روایی	۳۱۹
قصه‌های سایه	۳۲۳
انگیزه و مبنی	۳۲۵
آبریس رنگ‌ها و تیپ‌ها	۳۲۷
بازبینی آبریس رنگ‌های روایی	۳۳۲
روایت‌های پیکارگر همه‌جا هستند	۳۳۵

فصل چهاردهم: بحث‌های روایی

درباره بحث‌های روایی	۳۴۳
خوانش انتقادی به متنابه بحث روایی	۳۵۳
دوباره فرجام	۳۶۱
آیا به پایان فرجام رسیده‌ایم؟	۳۶۸

پی‌نوشت‌ها	۳۷۵
کتاب‌شناسی	۳۸۷
فهرست اصطلاحات تخصصی	۳۹۵
واژه‌نامه	۴۱۵

دانسته و ندانسته از معیارهای پذیرفته شده و معتبر نقد علمی بهره می‌گیرند. این روزها در بیشتر گفت‌وگوهای غیررسمی و دوستانه، متن‌های مطبوعاتی و حتی برنامه‌های رادیو و تلویزیونی اصطلاحاتی مانند روایت، گفتمان و فرجام به کار می‌رود. با وجود این بسیاری از ما در برابر پرسش ساده‌ای مثل روایت چیست تأمل می‌کنیم و با تردید پاسخ می‌دهیم.

به تجربه دریافت‌هایم که در فضاهای غیرآکادمیک و حتی گاهی در گفت‌وگوهای علمی و دانشگاهی معانی متفاوتی برای هریک از این کلمه‌ها مدنظر کاربران زبان است و گه‌گاه مفاهیمی کاملاً اشتباہ برآن‌ها بار می‌شود. همین اختلاف نظرهای اولیه در تعریف واژگان و اصطلاحات تخصصی، درک و نقد روایت و داستان را با مشکل رو به رو می‌کند. آثار تأثیفی و ترجمه‌شده‌ی موجود که قطعاً با هدف تبیین بحث‌های روایتشناسی تهیه و عرضه شده‌اند تا حدودی این مشکل را رفع می‌کنند اما هنوز ابهام و اختلاف نظر درباره اصطلاحات اصلی به جای خود باقی است. مراجعه به کتاب‌هایی که مخاطبان خاصی در حوزه‌ی روایتشناسی دارند هم کمک چندانی به علاقه‌مندان داستان، روایت و نقد علمی نمی‌کند. بسیاری از آثار جدیدی که به مباحث تخصصی روایت می‌پردازند مسیر پرداخت اندازی پیش‌پای خوانندگان غیرمتخصص می‌گذارند و گاه راه متخصصان رشته‌های دیگر به روایت راهم کاملاً مسدود می‌کنند. این کتاب‌ها به رغم اعتبارشان نمی‌توانند دست ما را در دست مخاطبانی قرار دهند که درگیر ابهام‌ها و پراکنده‌گویی‌های رایج درباره‌ی روایت‌اند.

كتابي که در دست داريد تلاشی است برای يافتن پاسخ‌های علمی و روشن به پرسش‌های زیربنایی و مهمی مانند اين‌ها: روایت چیست؟ به چه کار می‌آید؟ چه طور به زندگی و متن‌هایی که می‌خوانیم شکل می‌دهد؟ این کتاب گامی است سنجیده و دقیق برای توضیح ساده و همه‌فهم مباحث مربوط به روایت و تکنیک‌های روایی و تبیین مفاهیم زیربنایی حوزه‌ی روایتشناسی. از آنجا که تمرکز آثار تأثیفی و ترجمه‌ی نشر اطراف بر روایت است، ارائه‌ی تعریف علمی و معتبر اصطلاحات روایی رایج ضرورتی انکارناپذیر به نظر می‌رسید. انتخاب کتاب مناسب

از بین صدها کتابی که در جهان درباره‌ی روایت نوشته شده، کارآسانی نیست. مهم‌ترین هدفی که در انتخاب اولین کتاب نظری مد نظر داشتیم، ظرفیت متن برای ساخت پلی ارتباطی بین نشر اطراف و علاقه‌مندان روایت است. انتشار کتابی درباره‌ی نظریه‌پردازی‌های آکادمیک و به روز روایتشناختی، بدون ابهام‌زدایی از اصطلاح‌های زیربنایی روایت، هم استفاده از اثر مزبور را محدود به کسانی می‌کند که از پیش دانش مقدماتی روایت را آموخته‌اند و هم طیف وسیعی از علاقه‌مندان به روایت را ناکام می‌گذارد. نشر اطراف با مشورت گرفتن از صاحب نظران این حوزه ویراست دوم کتاب مقدمه‌ی کمبریج بر روایت^۱ را با در نظر گرفتن مسائلی از این دست برگزیده است.

نویسنده‌ی کتاب با وسوس و دقت فراوان معماری روایت را از اولین سنگ‌بنای آن بررسی می‌کند و روایت را در تمام جوانب زندگی روزمره‌ی ما جاری و ساری می‌داند. مثال‌های فراوان کتاب از آثار ادبی که با ملاحظه‌ی فراوان نویسنده برای لوندادن داستان‌ها همراه است، بحث‌های کتاب را از خشکی متون آکادمیک رها کرده و خواندن آن را برای مخاطب شیرین می‌سازد. به گفته‌ی دیوید هرمن - نظریه‌پرداز و روایت‌پژوه برجسته‌ی معاصر - ابوت به رغم شفافیت و سادگی ظاهری متنش هیچ‌یک از پرسش‌های مهم مربوط به روایت را از قلم نینداخته و در نتیجه علاوه بر معرفی نقطه‌ی آغازی ایده‌آل برای آشنایی با مفاهیم تخصصی و معتبر حوزه‌ی روایت و ارائه‌ی چکیده‌ی جامعی از پژوهش‌های اخیر برای علاقه‌مندانی که اطلاعات پیشینی ندارند، کتابی بسیار تأثیرگذار در زمینه‌ی روایت نوشته است.

سواد روایت نه تنها کتاب کم‌نظری برای داستان‌دوستانی است که می‌خواهد راهی به پشت صحنه‌ی متن پیدا کنند بلکه مرجعی ارزشمند برای دوره‌های روایت‌پژوهی، دانشجویان، پژوهشگران و علاقه‌مندان روایت در حوزه‌های مختلف از جمله ادبیات و تئاتر، فیلم و رسانه، جامعه و سیاست، روزنامه‌نگاری،

1. *The Cambridge Introduction to Narrative*

خودزندگی نامه‌نویسی، تاریخ و همچنین حوزه‌های دیگر هنر، علوم انسانی و علوم اجتماعی محسوب می‌شود. در پی نوشت‌های هریک از فصل‌های کتاب می‌توان منابع مفید متعددی را هم برای مطالعه‌ی بیشتر و پژوهش درباره‌ی موضوع همان فصل یافت.

اچ. پورتربوت استاد بازنشسته‌ی گروه زبان انگلیسی دانشگاه ایالتی کالیفرنیا در سانتا باربارا است. آثار او عبارت‌اند از داستان ساموئل بکت: فرم و پیامد آن^۱، خاطرات: نوشتن به مثابه کنش^۲ و بکت از بکت می‌نویسد: نویسنده در امضا^۳. او همچنین ویراستاری شماره‌ی ویژه‌ی مجله‌ی سلیستنس^۴ - سرچشمه‌ی داستان‌ها: دیدگاه‌های بینارشته‌ای^۵ - را برعهده داشته است. عنوان کتاب شاید انتظار مواجهه با متن بی‌روحی را در مخاطب ایجاد کند که به درد تدریس در دانشگاه می‌خورد - و البته این کتاب در دانشگاه‌های معتبر دنیا تدریس می‌شود - اما دقیق نظر و وسواس علمی نویسنده در قالب دوست داشتنی و دلنشین کتاب ما را غافلگیر می‌کند و آشنایی با حوزه‌ی تخصصی روایت را به تجربه‌ای خوشایند تبدیل می‌سازد. ابوت مخاطب و علائقش را به خوبی می‌شناسد و به رغم شادابی متن از ساده‌سازی بیش از اندازه‌ی آن پرهیز می‌کند، چالش‌های پس از خاتم را که در نظریه‌ی روایت وجود دارند به دقت و نکته‌ی بینی فراوان توضیح می‌دهد و می‌کوشد این نکته‌ی مهم را در نگاه خواننده برجسته سازد که قرار نیست مباحث مناقشه برانگیز روایت به راحتی حل و فصل شوند»^۶

-
1. *The Fiction of Samuel Beckett: Form and Effect*
  2. *Diary Fiction: Writing as Action*
  3. *Beckett Writing Beckett: The Author in the Autograph*
  4. *SubStance*
  5. *On the Origin of Fictions: Interdisciplinary Perspectives*

را در بستر زمان بازنمایی کند، وجود دارد. مباحث فصل‌های ابتدایی کتاب بین فعالیت‌های هنری و مقولات روزمره پیوسته در رفت و آمد است. این کتاب اذعان دارد همین استعداد روایی همگانی منجر به ایجاد روایت‌های غنی و سودمندی می‌شود که ما در زندگی خود بارها و بارها به آن‌ها مراجعه می‌کنیم و درباره‌شان می‌اندیشیم.

کتاب حاضر توصیفی است، نه تجوییزی. هدف آن است که توصیف کند هنگام مواجهه‌ی ما با روایت چه اتفاقی رخ می‌دهد، نه این‌که تجوییز کند چه اتفاقی باید رخ دهد. در طول این مسیر پرسش‌هایی مطرح می‌شوند که در مباحث جاری روایت بسیار مناقشه برانگیزند. این‌ها مسائل بغرنجی هستند و به جز چند نمونه‌ی مهم (مثلاً تعریفی از روایت که مورد نظر من است)، سعی می‌کنم پرونده‌ی این موضوعات را نبینم. کتاب حاضر از لحاظ چیدمان مطالب، مقدمات روایت را از ساده به دشوار ارائه می‌کند؛ از مؤلفه‌های روایت در فصل‌های دو و سه گرفته تا تأثیرات متعدد روایت، از جمله قدرت بلاغی بسیار زیاد آن و مفهوم مهم «فرجام یا بستار»، در فصل‌های چهار و پنج. فصل ششم به روایتگری و نقش کلیدی راوی می‌پردازد.

فصل هفت و هشت مسائل مربوط به تفسیر روایت را پی می‌گیرد و موضوع بحث را از قدرت راوی به قدرت خوانندگان و مخاطبان می‌کشاند. از این‌منظور، روایت همواره مسیری دوطرفه است. بدون همکاری و تعامل ما، هیچ روایتی نیز وجود نخواهد داشت. از یک طرف، اجازه می‌دهیم روایت در مادخل و تصرف کند، و از طرف دیگر ما هم در روایت دخل و تصرف می‌کنیم. فصل‌های مذکور به تعامل مخاطب و روایت در طی فرایند تفسیر می‌پردازد و به ویژه در فصل هشت به سه شیوه‌ی کاملاً متفاوت خوانش اشاره می‌کنیم که همگی درگیرش هستیم: خوانش‌های قصدها، نشانیاب واقعیت‌گذاری. تفاوت‌های میان این خوانش‌ها مهم است و باعث می‌شود برداشت‌های متفاوتی از معنای روایت شکل بگیرد.

فصل نهم به این موضوع می‌پردازد که رسانه‌های گوناگون چه تغییری در روایت ایجاد می‌کنند و این‌که وقتی شما داستانی را از یک رسانه به رسانه‌ی دیگر می‌برید، چه اتفاقی می‌افتد. فصل دهم موضوع شخصیت را پیش می‌کشد؛ شخصیت هم به مشابه کارکردی از روایت و هم به مشابه عنصری در ارتباط تنگاتنگ با چیزی

که در خودزنگی نامه‌نویسی آن را با مسامحه «خود» می‌نامیم. در فصل دهم و یازدهم بازمی‌گردیم به موضوع گستردگی نقش روایت در فرهنگ و جامعه. بخش عمله‌ی سیاست و حقوق، نزاع بین روایت‌هاست. فصل سیزدهم به چگونگی این کشمکش‌ها – به‌ویژه در حقوق – اشاره می‌کند. در فصل چهاردهم به این موضوع می‌پردازیم که قصه‌گوها و خوانندگان چگونه می‌توانند از روایت به مثابه ابزاری استفاده کنند تا در مورد کشمکش‌هایی به توافق برسند که اغلب حل ناشدنی‌اند. مثلاً قصه‌هایی که بارها و بارها تکرار می‌شوند (ابربی رنگ‌های فرهنگی)، اغلب تلاش برای حل کشمکش‌هایی هستند که عمیقاً در فرهنگ ریشه دوانده‌اند.

در این کتاب سعی ام براین بوده که بار دیگر به کالبدشناسی روایت نپردازم، زیرا پیش‌تر نمونه‌های خوبی از این موضوع به چاپ رسیده (ژنه، ۱۹۸۰ و پرینس، ۱۹۸۷)؛ در عوض، همواره تلاشم براین بوده که بر کاربردی‌ترین مفاهیم و اصطلاحات متمنکز شوم. ثمره‌ی علم روایتشناسی مجموعه‌ی گستردگی از دسته‌بندی‌ها و اصطلاحات است. تلاش کرده‌ام تا جای ممکن از این اصطلاحات استفاده نکنم، مگر آن‌که ناگزیر باشم. این کلیدوازه‌ها را در تمام بخش‌های این کتاب خواهید دید و می‌توانید آن‌ها را در فهرست اصطلاحات انتهای کتاب بیایید. به همین دلیل، کتاب حاضر کتابی مقدماتی است. ابزارها و دسته‌بندی‌هایی را که این کتاب ارائه می‌دهد، می‌توان در تمام رویکردهای تفسیری به کار بست. اما کتابی که در دست دارید با انتخاب این اصطلاحات و شیوه‌ی کاربست آن‌ها، ناگزیر بحث‌برانگیز خواهد بود. دلیلش هم واضح است: همه‌ی کتاب‌ها و مطالبی که درباره‌ی روایت نوشته می‌شوند، بحث‌برانگیزند. با وجود پژوهش‌های جدی و پرمایه‌ای که در سی سال اخیر صورت گرفته و پیشرفت چشمگیری که این حوزه داشته، هنوز بر سرهیچ کدام از مسائل اساسی روایت‌پژوهی اتفاق نظر حاصل نشده است. اگر روایت - همچون زبان - یکی از توانایی‌های قابلیت‌های مختص انسان‌ها باشد که ما هر روزه ناخودآگاه از آن بهره می‌بریم، باید اذعان داشت روایت - باز هم همچون زبان - حوزه‌ی پیچیده و شگفتی است که ظاهراً تحلیل‌های دقیق ما را به چالش می‌کشد. در نتیجه، می‌خواهم در این کتاب مقدماتی کاملاً شفاف سخن بگویم.

در ضمن در پایان فصل‌های دوم تا چهاردهم، کتاب‌هایی را با وسوس انتخاب و معرفی کرده‌ام که تا کنون از محک زمان سربلند بیرون آمده‌اند (هرچند در برخی حوزه‌ها . مانند روایت آبرمنتنی . متون مربوطه آن چنان آزموده نشده‌اند). در عین حال، وام‌دار تمام کمک‌هایی هستم که از کتاب‌های مربوط به روایت پژوهشگران برجسته گرفته‌ام، از جمله: ام. ام. باختین،^۱ میکه بال،^۲ آن بنفیلد،^۳ رولان بارت،^۴ امیل پنوینیست،^۵ وین بوث،^۶ دیوید بُردویل،^۷ ادوارد برانیگان،^۸ کلود بریمون،^۹ پیتر بروکس،^{۱۰} راس چمبرز،^{۱۱} سیمور چتمن،^{۱۲} دوریت گُن،^{۱۳} جاناتان کالر،^{۱۴} ژاک دریدا،^{۱۵} امبرتو اکو،^{۱۶} مونیکا فلاذرنیک،^{۱۷} ژرار ژنه،^{۱۸} ای. چی. گریماس،^{۱۹} دیوید هرمن،^{۲۰} پل هرنادی،^{۲۱} ولگانگ ایزر،^{۲۲} رونن یاکوبسن،^{۲۳} فردیک چیمسن،^{۲۴} رابرт کلاگ،^{۲۵} فرانک کِرمود،^{۲۶} جورج پی. لندو،^{۲۷} کلود لِوی استروس،^{۲۸} والاس مارتین،^{۲۹} اسکات مک‌کلود،^{۳۰} چی. هیلیس میلر،^{۳۱} بیل نیکولز،^{۳۲} روی پاسکال،^{۳۳} جرالد پرینس،^{۳۴} ولادیمیر پروف،^{۳۵} پیتر رِحی. رابینویتز،^{۳۶} اریک زیکین،^{۳۷} دیوید ریچر،^{۳۸} پل ریکور،^{۳۹} برایان ریچاردسون،^{۴۰} رابرт اسکولز،^{۴۱} شلومیت ریمون کنان،^{۴۲} مری لور ریان،^{۴۳} آگوستین قدیس،^{۴۴} ویکتور شکلوفسکی،^{۴۵} فرانتس استانزل،^{۴۶} تزوستان تودوروف،^{۴۷} بوریس توماشفسکی،^{۴۸} هیدن وايت^{۴۹} و ترور ویتاک^{۵۰} »»

-
1. M. M. Bakhtin	18. Gérard Genette	35. Vladimir Propp
2. Mieke Bal	19. A. J. Greimas	36. Peter J. Rabinowitz
3. Ann Banfield	20. David Herman	37. Eric Rabkin
4. Roland Barthes	21. Paul Hernadi	38. David Richter
5. Emile Benveniste	22. Wolfgang Iser	39. Paul Ricoeur
6. Wayne Booth	23. Roman Jakobson	40. Brian Richardson
7. David Bordwell	24. Fredric Jameson	41. Robert Scholes
8. Edward Branigan	25. Robert Kellogg	42. Shlomith Rimmon-Kenan
9. Claude Bremond	26. Frank Kermode	43. Marie-Laure Ryan
10. Peter Brooks	27. George P. Landow	44. Saint Augustine
11. Ross Chambers	28. Claude Lévi-Strauss	45. Victor Shklovsky
12. Seymour Chatman	29. Wallace Martin	46. Franz Stanzel
13. Dorrit Cohn	30. Scott McCloud	47. Tzvetan Todorov
14. Jonathan Culler	31. J. Hillis Miller	48. Boris Tomashevsky
15. Jacques Derrida	32. Bill Nichols	49. Hayden White
16. Umberto Eco	33. Roy Pascal	50. Trevor Whittock
17. Monika Fludernik	34. Gerald Prince	

ویراست دوم: روایت خیلی پیش تراز آن که آدمی نامی برای آن انتخاب کند و سعی کند سازوکارش را دریابد، وجود داشت. در نتیجه وقتی آن را بررسی می‌کنیم، شبیه به شخصیت موسیو ژوردن در نمایشنامه‌ی نجیب‌زاده طبقه‌ی متوسط^۱ نوشته‌ی مولیر می‌شویم که در میانه‌ی عمرش تازه متوجه شد تمام عمر به زبان نثر (ونه نظم) حرف می‌زده. به همین دلیل، در این نسخه‌ی ویراسته و گسترش یافته نیز فرض را براین می‌گذارم که خواننده‌ی کتابم هیچ ذهنیتی از حوزه‌ی روایت ندارد. امیدوارم این موضوع باعث شده باشد نگاهی سنجشگرانه به ذهنیت‌های خودم نیز داشته باشم. از زمانی که نسخه‌ی نهایی ویرایش نخست این کتاب را به ناشر سپردم (یعنی یازدهم سپتامبر ۲۰۰۵) تا کنون مطالب فراوانی در حوزه‌ی پرشاخ و برگ روایت پژوهی نوشته شده، از جمله چهار کتاب مقدماتی درباره‌ی روایت به مثابه فرمی ادبی که هر کدام در جای خود می‌تواند مکمل خوبی برای کتاب حاضر باشد. از جمله کتاب‌های منتشرشده در بازه‌ی زمانی مذکور کتاب دانشنامه‌ی نظریه‌ی روایت راتلچ^۲ است؛ کتابی که به دقت گردآوری شده و جامع و ضروری است.

من تمامی این آثار و آثار منتشرشده‌ی پیش از بازه‌ی مذکور را هرمی واژگون می‌دانم. کتاب حاضر در رأس هرم مذکور جای می‌گیرد: تبادل بین ذهن و رسانه‌ی روایی که باعث رخداد روایت می‌شود. به همین خاطر، این کتاب - درست مانند ویراست نخستش - مروری بر روی گردهای مختلف به روایت نیست. بلکه تلاشی است برای این‌که هر آن‌چه از چگونگی تعامل میان مخاطبان و فرم‌های مختلف روایی می‌دانیم خواندنی کنیم و به کار بیندیم. به همین خاطر، این کتاب از عناصر هم‌پوشان و مشترک روی گردهای صورتگرا، خواننده‌محور، شناختی و بلاغی (که در قاعده‌ی این هرم واژگون هستند) استفاده می‌کند و بستر را برای هر رویکرد پذیرفتگی دیگری مهیا می‌سازد. هرجا که انسان باشد، روایت هم حضور دارد و اغلب در هر کاری که می‌کند روایت دخیل است، به همین دلیل این هرم دانش به سمت بالا و بیرون همواره رو به گسترش است.

1. *Le bourgeois gentilhomme*

2. *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory*

تغییر اساسی ویراست جدید در مقایسه با ویراست اول اضافه شدن دو فصل یازده ودوازده است که یکی درباره تمايز میان آثار داستانی و غیر داستانی است (روایت و حقیقت) و دیگری درباره انواع جهان‌آفرینی‌های روایت (فضای روایی). هردوی این موضوع‌ها اخیراً در روایت پژوهی به بحث‌های داغی بدل شده و بیش از آن چه به نظرمی‌آید در هم تنیده شده‌اند. در برخی از فصل‌های نیز که احساس کردم برای روشن شدن موضوع مطالب بیشتری نیاز است یا جایی که نظرم تغییر کرده، مطالبی به متن اضافه کرده‌ام. در ویراست نخست، اسم برخی از مؤلفانی که از آثارشان بهره برده‌ام، از قلم افتاده بود که دلیلش یا سهل‌انگاری بوده یا به این خاطر که در زمان نوشتن ویراست نخست کل آثارشان را هنوز مطالعه نکرده بودم. اسامی مؤلفان مذکور بدین قرار است: فدریک آلداما،^۱ جروم برونر،^۲ لوئیس دولژال،^۳ اما کافالوس،^۴ یوری مارگلین،^۵ برايان مک‌هیل،^۶ آلن پالمر،^۷ جیمز فلین،^۸ جان پیر،^۹ میراشترنبرگ^{۱۰} و لیزا زانشاین^{۱۱} «»

-
1. Frederick Aldama
  2. Jerome Bruner
  3. Lubomír Doležel
  4. Emma Kafalenos

5. Uri Margolin
6. Brian McHale
7. Alan Palmer
8. James Phelan

9. John Pier
10. Meir Sternberg
11. Lisa Zunshine